

Mezőn békén és mások...

Előfizetési árak:

Table with subscription rates for different durations and locations.

Hirdetési díja:

8 hasabos petitor egyszeri hirdetés...

Szerkesztőség: Arad-csanádi egyesült vasúti pályán...

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

A szerb kenet.

Arad, Julius 5.

Mihály metropolitának úgy látszik igen különös fogalmai vannak magas papi hivatalának kötelemel felől.

A főtisztelendő metropolita urnak nyilván csak egy kenetje van készletben...

A gyermekben nincs akarat, nem menekülhet a felkenés elől, melyben notorius ellensége részesíti, de ki fogja megakadályozni a férfit, a nagykorút, a királyt, ki maga uralkodik, a korona letévésében?

Igy kell megítélni a kirajzei szomorn komédiát és a benne résztvevő szereplőket. Ez a szerb chrisma mégis csak sajtóságos anyag!

Miként alkalmazkodik Ausztria-Magyarország a dologhoz? Csakis mélyen sajnálhatja, a mi ott lenn történik, de nem a v a t k o s h a t i k a d i g, a mi a látásat meg van őrizve.

A látzatot pedig kiűzőn meg tudják őrizni a moszkovita urak: nem árasztják-e el a mi Kálmoknyak magasztalásokkal azokról az arculátokért, melyeket a trónbeszéd a miniszter expozéja adott nekik?

Azon fajta emberek közé tartoznak ők, kik, ha valaki a legírásztikusabb módon az arcukra nyomja megvetését, kedélyesen biztosítanak, hogy — esik az eső.

Bizonnyal eljő az ideje, hogy magyarán megmondjuk véleményünket az uraknak. Ha a Perzsiák és társaik eme contagiozus üzemei ellen gyógyfű nem nőtt volna, majd csak lesz p o r e contagium ellen.

Delegáció. B e c s b o l írják „Pester Correspondenz”-nek: Világos és szabatos, stíluszó a nyit, mint eddig még minden évben, mióta. F a l k Mikes a magyar delegáció külügyi elnökségének előadója.

ugy ez nem a gyermek kedvéért történt, hanem azért, hogy a szerb népben hangulatot csináljanak Oroszország mellett. Az ember nagyon gyarló valani s a legkevesebb fiu érik férfivá; egy jó agitáció s aknapolitika minden eshetőségre jókor előkészíti a terepet.

Eppen nem lenne természetellenes, sőt inkább oly valami lenne, a mi a dolgok természetében van, ha az ifjú szerb király férfit érve, az uralkodást épp oly nehéz és hálátlan mestersegnek találna, mint egykor apja.

A gyermekben nincs akarat, nem menekülhet a felkenés elől, melyben notorius ellensége részesíti, de ki fogja megakadályozni a férfit, a nagykorút, a királyt, ki maga uralkodik, a korona letévésében?

Igy kell megítélni a kirajzei szomorn komédiát és a benne résztvevő szereplőket. Ez a szerb chrisma mégis csak sajtóságos anyag!

Miként alkalmazkodik Ausztria-Magyarország a dologhoz? Csakis mélyen sajnálhatja, a mi ott lenn történik, de nem a v a t k o s h a t i k a d i g, a mi a látásat meg van őrizve.

A látzatot pedig kiűzőn meg tudják őrizni a moszkovita urak: nem árasztják-e el a mi Kálmoknyak magasztalásokkal azokról az arculátokért, melyeket a trónbeszéd a miniszter expozéja adott nekik?

Azon fajta emberek közé tartoznak ők, kik, ha valaki a legírásztikusabb módon az arcukra nyomja megvetését, kedélyesen biztosítanak, hogy — esik az eső.

Bizonnyal eljő az ideje, hogy magyarán megmondjuk véleményünket az uraknak. Ha a Perzsiák és társaik eme contagiozus üzemei ellen gyógyfű nem nőtt volna, majd csak lesz p o r e contagium ellen.

z idén is a külügyi budgetről, vagy helyesebben a külpolitikáról szóló előadói jelentés. Ez az államirát szigorúan alkalmazkodik a trónbeszédhez és Kálmoknyak exposséjához; ugyanazon busból való has, legföljebb a mártás pikánsabb egy kisé, néhány fordulat — a Bulgáriára és Szerbiára vonatkozókat értjük — éléseben hangsúlyozottnak látszik, mint a király és a vezető miniszter ajkáról szabadni elszállni.

Ha F a l k idej jelentésében a méreteknek még nagyobb hely engedtetett, mint egyébkor, a hang határozottsága kevesébe emelkedik ki, mint a korábbi jelentésekben ugye részben. Alkalmassá az idej a b i z o n t s a g i e l n ö k S z é o h e n gróf befolyásán lehet tulajdonítani, a ki a kifejezések megválasztására épp oly agóvva szokott gondolni, mint K a l n o k y, kinek okos politikája és kiváló diplomáciai finomsága iránt az elnök úr éppenséggel a rajongásig elfoglult.

Az itt jelzett körülmény hozhatta magával (hogy a jelentésben mintegy Apponyi-va polemizálva megjegyeztetik, hogy a közös kormány nem szabad tényleget Szerbiára rákényszeríteni, a mi azt, a mit telt, az érvényben levő szerződés keretében az általunk mindig feltétlenül tiszteltet tartott örendikézési jogának gyakorlatában teszi. Ezért a szeretetreméltó Falkyegyes osino revanche-ot id A p p o n y i n a k, midőn a nemes grófok egyik albizottsági beszédében használt a kifejezést: „az erős nyugodtsága”, jelentésébe felvette s így azt megörökítette.

Igazi diadalokat ünnepel K a l l a y közös pénzügyminiszter, mint az okkupált vidékek kormányának feje. Magyarok és osztrákok csak dícsérni valót találnak az ő tárcájában. Itt csakugyan fölcéles minden további kommentár.

A pénzügyi közigazgatás reformja. Az országgyűlés legutóbbi ülészakában a pénzügyi közigazgatás reformjára vonatkozólag hozott törvénynek életbeléptetését a magyar kormány legközelebb megkezdi. Az e törvény alapján szükséges közegkek kinevezése a napokban várható.

Az európai helyzet.

Az európai helyzetről a következőket írják a „N e u n z e t”-nek Bécsből:

„Még két évig nem lesz h a b o r ú, de 1891-ben lesz”, így hirdeti a párisi „Siécle”, a mely állítólag közel áll a francia kormánynak. Miért nem 1890-ben és miért éppen 1891-ben? E kérdésre a „Siécle” következő legfeljeli: Mindenki fél a háborútól és mindenki készüldik rá, de onki sem akarná, hogy a jelen pillanatban törjön ki; némelyek azért, mert öszintén kívánják a békét, mások azért, mert jogosan attól tartanak, hogy rosszul járhatnak. A félmezes határidő az 1891-ik év, ugyanazon év, a mely meg fogja előzni a frankfurti békeszerződés felmondását, következő Németszóság felmő gazdasági meggyöngyítésének bevezetése lesz. Ezen évben felténi kell majd a békét, mivel az anyagi és pénzügyi érdekek erősen vesélyeztetve lesznek a Rajna tulpartján, ahol az 1870-ki és 71-ki diadalok legbecsebb vívmányainak egyike veszendőbe fog menni. A „Siécle” e nyilatkozatából megiehetős megnyugvást merithetünk mi is, a kik tudjuk, hogy a közép-európai hármass szövetség oszla és tetada a nem a tamadás, hanem a védelem, — mert ha Franciaország pártviszonyainak tisztázása s általában a francia köztársaság belső megszilárdulása olyan tempóban halad előre mint eddig, akkor a francia nemzetnek még mához két évre is aligha lesz kedve háboruba elegedni, az európai nagyhatalmak mai csoportosulása mellett pedig, Franciaország nélkül alig képzelhető európai jellegű háboru. Azonban ettől eltekintve óhajtottuk volna, hogy a „Siécle” kissé tiszteesebben mutassa ki, hogy az 1871-ki Frankfurti békeszerződés melyik pontjában mondatik ki a szerződés felmondhatósága. Mi az 1871-ki május 10-én kötött szerződés szövegében nagyjító tveggel sem voltunk képesek ilyenén záradékot felfedezni. Igaz, hogy hiszen egy francia újságíró nem is köteles minden nemzetközli szerződést szóról-szóra könyvnélküli tudni. Igen megboosítható vétség, ha valaki az ilyesmibe járatlan, Annál kevésbé vagyunk hajlandók ezt a kis svorakozottságot a „Siécle”-nek a szemére hányni, mert csak ez előtt pá n p p a l esett meg egy magyar ellenségi lapon, hogy arról a fogantatásról beszélt, a melyben a magyar delegátusok most 25 éve Bécsben rendezültek. Igaz, hogy a delegációk intézménye csak 1867-ből származik de annál érdekesebb tudni, hogy egy (va-

lósztintlog nagyon fiatal) publicista hazánkban, Deák Ferencz és Andrássy Gyula gróf eszméjét három évvel megelőzte! Miután e pillanatban Szerbia a politikai diskussziók előterén áll, érdekesnek tartjuk megemlékezni e helyen a párisi „National” egy cikkéről, a melyben D u b a i l F e r d i n a n d, a ki ez előtt néhány héttel tért vissza Szerbiából, a rigómezei emlékművel foglalkozik és egyebek közt a következőket mondja: „A szerbek, keleti Európában ugyanolyanok, mint nálunk a gascogneiak. Buszúak a vereségeikre, mint mások a győzelmekre. E politikáló és kérdő népek folyvást arra van gondja, hogy szerepet játszhassanak, bármilyen legyen is az. Ugy látszik, hogy „Slivnicza és Pirof elfeledtethette volna vele a Rigómezt. De a vereséget vereségért, a szerb kormány inkább választotta a régebit és az gondolta magában, hogy győzelem hiányában jobb unnepelni egy nemzet vereséget, mint böles tartózkodásos ragaszkodni. A kaland sem rosszul sült el. Ez oly véletlen, a melyben örülni lehet. A metropolita langoló szavai nem keltettek vihart és ezuttal talán még a novobazári zavargások sem fogják felrobbantani a löporos hortót. De meg kell vallani, hogy ez nem a szerb kormányon mulik. Ez előtt két hónappal jelen voltam Szerbiában egy hivatalos unneplényen, a melyet az ifjú Sándor király tiszteletére rendezett egy Belgrád közelében fekvő város hatóság. A diadalíveken, a házak homlokzatán, sőt magán a községében is a török kormányt sértető feliratok voltak olvashatók, jellehet az unneplényen a regesnek és miniszterek is megjelentek. A török követ némi megjegyzéseket tett ezen eset fölélt. Nem tudom, mit felelt nek; de Protios tábornok, a ki előtt én is kifogásoltam a felesleges provokációkat, egy hivatalos unneplényen, nekem a következőket mondta: „Ön sem ismeri a mi szerbjeinket. Mikor itt a k a t i a l j á t i: menjünk Konstantinápoly ellen! És aztán... lefektünek. Ennek a dolognak sincs ennél nagyobb fontossága. Nos hát, Protios tábornok ur én nem tudom, vajjon Szerbia ivott-e, de jól tenné, ha lefektüdnék, vagyis inkább, ha nyugton maradna, mert e pillanatban a keltetésül többet beszélnek róla.” A szerbek általában rendkívül rokonszenveznek a francziákkal. Jó volna, ha valaki megmagyarázná nekik egy o k o s francia tanácsát. Talán megfogadnák?

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Julius 6)

Modern hős.

Tetszik tudni: mi jámbor vesoráló társaság vagyunk az egyik budai vendéglőben; a hova csups békes nyárspolgár jöget. abból az egyszerű, de imma on ismeretessé váló osztályból, mely „Egy hazafias asztaltársaság” ezim alatt énegyedennel bizonyos öszegget juttat valamelyik jótékonyági egyesületnek; mint az elejett szoktak megbírásgolásának jövedelmét. Mi magunk is ilyenek békés, járvaló hazafiak vagyunk; a kik mint miniszteri hivatalnokok, felvételek napohozat nyugodtan végeznek a feladatukat! de este jól esik, ha egy kis néki adhatjuk magunkat a politizálásnak. Rendesen e y-két katonatiszt is megjelenik a körünkben, de azok meg olyan áldott, jó békés fiuk, hogy minden elterjedt gourmand hírlök deczára sem ahíznak a mi fiainkra és orraikra.

Valamelyik estén történt a minap, hogy a sashegy poharzagatása közben az egyik miniszteri titkár csodalkozó arca meg fejté a kiterjesztett hírléja fölött: „Ejnye! az áldját! Már megint veszkeedik az a Berkenyey Gábor!”

Tetszik tudni: mi afféle jámbor nyárspolgár népség, retentőben haragszunk a duellumra; s egyhangul abban a nezetben vagyunk, hogy ez a kegyetlen, rossz szokás egyszerűen e barbár bókör maradványa. Sebogysem akar a fejünkbe menni az a bölcösség, hogy a sértést a levágott orrcimpánk meg nem történté teheti; s hogy a ki a szóbeli vágás mellé még az orozunkat is megbilloggatja; az mar ennek folytan dicő és lovasas férfi.

E jámbor elveinek kifolyása ez a bosszanzkodó felkiáltás: Már megint ez a Berkenyey Gábor iszágáskodik.

Berkenyey Gábor ugyan mindnyájan ismertük; nem ugyan személyesen, de annál inkább a nevetől. Minthogy a kedvenc napilapunk nyiltege sörten hozta az ö vele kapcsolatos nyilatkozatokat: a hangskála minden különböző fokozatán keresztül. Az egyik napon: a) Berkenyey Gábor és Szabó Tamás közt fenlorgott beszélgetés úgy a mai napon előtűnt az lovasas; uton elintéztették. A másikon: „Klyas Pál, a fentebbi nyilatkozat szerint, az elégtételt megtagadván: öt ezennel gyáva, av-

hák, pim ez (szemhernek nyilvánítom. Berkenyey Gábor. Mástör ismét. F. hó 9-án tett szóbeli nyilatkozatommal, melyet tekintetes Berkenyey Gábor ur felolóságre vont, távolról sem volt szándékomb, hogy o kitűnő férfit megértem; s ha ő nemalán mégis sértve értezté magát; ezennel nyilvánosan bocsánatért eszedem. Felső- és alsó aknai Aknászeghy Elemér.”

A kérdéses napon valami levéllel vol a neve kapcsolásban. A Nyiltegerben nagy kompakt nyomással álltak a következő sorok: „T. ez. Jablonosy Gergely urnak. On uram, ki csak sértgetni tud, de elégtétel kérés esetén gyávan elbujnik, hitvány, alaváló gaz-mber. Romélem megértette. Berkenyey Gábor s. k. Előttünk: Patakly Junos s. k. Sonnestein Felix lovas s. k.

— Brr! mi lakhatik ebben az emberben! — szólt hűledeve az egyik asztaltárs.

En ilyennek képzelem a tigris, a melyik vért szagot. — mondá egy öreg fiskális bátyánk rémülettel.

— De vajóban: ez az ember egy darab középkor! — véle az egyik miniszteri hivatalnok. Ama sötét századokban, mikor az elszántság, a vakmerőség csinálta a küdő felek carriéje-jét, es a férfiú bizonyára nagy nevet szersett volna magának.

Még tettünk néhány megjegyzést pro és contra, mikor egyszerre csak felállt egy ur, a ki eddig a szomszéd asztalnál üldögélt, s egyenesen felénk tartva, mord hangon felszólt:

— Hallom, hogy rólam van szó. En Berkenyey Gábor vagyok!

— Jól van. Örtük! — dörmögé sor donan. De h t az urak közül talán nem tetsem valamelyiknek? Talán az orrom? a fülem? . . . he? micsoda?

— Oh! sőt ellenkezőleg. Mind a kitűnő rendkívüli módon tetszik, — sietők öt biztosítani. De talán méltóztaték letelepedni közlünk.

— Jó, leülök, — mondá kémlőlődve. — De ha ez az urak közül nem tetszik valamelyiknek, úgy nyissa fel a száját. Nos . . . hm . . . hát szájának az ördögbe!

Egyiktünk sem szót; csak egy jámbor, sanda miniszteri iktató bátorokodott Berkenyey Gáborra tekinteni. De vesztésre tette, mert a két bajusz fenyegetően mozdult meg az orra alatt:

— Tízszerrr arckanyal! Ön görbén néz rám, uram! Talán kivétöl talál rajtam? Szóljon! Nyilatkozzék!

— De tévedni méltóztatik, — hebegé az megrémülve. — Nekem már természetben fekszik, hogy így tekintgessek

— Jó lesz hát megváltoztatni azt a természetet, dörmögé hangosan.

Berkenyey Gábor ur megjelenése azonban más hangulatot hozott a társaságba; mindegyiktünk békén, szó nélkül hörgintgett a borát, nehogy a híres férfiú megsértődjék s áhítatos csendben hallgattuk, ahogy egyik-másik nevezetesebb affairjét elbeszélte.

— Jó éjszakát uram! dörgé Berkenyey Gábor, a szegény, ideges miniszteri iktató fölőse, a ki mindnem összerogyott, mikor est a szörnyű hanot meghalotta. Egész éjjel jeges borogatásokat kellett rakni a homlokára.

Ugy oszlottunk szét, mint a kik valami nagyot vétekek: a kőpönczbe húzóda, a kalap karimával a szem-inkben.

De a kedélyes vacsorázási politika — fájdalom — eszentel teljesen elvesztette derültégét, mivel a mi meghitt vidám körünkbe egészen betöködkött ez a rémitő bajusz, mely folytonos kannibáli vagykodással mozogt fel a alá; s mely valami dermesztő, lehangoló esendet hozott a mi megszokott társalgásunkba. Azonlat Berkenyey Gábor volt a főszemélyiség; s a kedélyes bolgárországi politizálás helyett (a mi végre is minden áldottól polgárt megillet) a rémitőbnél rémitőbb párbajesetek szörnyűségét kellett borbázdálni. Mert hírneves asztaltársaságunk már mindennemű duellumai valának; kedvre az amerikai golyókon, s végezte ama bizonyos sötét szobabeli páros viaskodáson, a mely szerint mind-egyik fél annyiszor lödöz a sértésébe, a mig az egyik holtan nem marad a esztétórán. Mert tetszik tudni: mi az ilyen dolgokat mindeddig csak a regényekből olvastuk, s borszalommal esett tapasztalunk, hogy ilyetén vérgengszerek a valóságos életben is megtörténnek.

Az egyik téli estén Berkenyey Gábor különösen morózus hangulatban volt, s egyre a kis sanda miniszteri iktatót inaultatta

— Uram! — dörgé ingerlőten. On engem fészires . . . O nek nem tetszik valami testreázom . . . On az orromat fursának találja . . . Ertem ezt a gunyolódó pillantást . . . Mi, hatvan ezer sarkánykigyóra mondom, számolni fogunk egymással!

— De kérem, nekem az uraságod orra nagyon tetszik, — motyogá a kis iktató rémülettel.

— Hah! Ertem a guny! — sivitá kegyetlentl. Ertem és tudni fogom, mit cselekszem

állni a mondottakért. Párbafejtelennek nyilvánított szegényt, a kinek addig az volt a legfőbb gondja, hogy a feleséges megtakarítson valami a konyhapénzből, s hogy mindig olyan kabátzövetet vásároljon, a mit megfordítani is lehet esetleg.

Ez a kválifkálhatatlan, durva sértés, melyben est a szegény, gyamolatlan embert részesítették, nagy mértékbe. felingerelte az asztalunkat. Az elkeseredés tetőpontra hágott. S végre is; az egyik huszardnagy (különbön békés, jó fiu) kijelentette, hogy történjék vele akarmi; de ő est az embert provokálai fogja legközelebb.

Berkenyey Gábor ur csakugyan megjelent este, de alig kezdett a beszélgetéshez, a huszár-hadnagy threlmetlenül köhögött, mint a kinek nem tetszik valami.

— Hm . . . Talán ön arrogánsnak talál? — Mit? . . . Beszéljen! . . . — De sőt szemtelennek, uram! — válaszolt a huszár-hadnagy egyszerűen.

— Ah! Hísz ön egy svihák! — sivitá Berkenyey Gábor.

— Ertem! — felelt a hadnagy, s fölkelet az asztaltól.

En, s az egyik fiskális még az este felkérték, hogy nevezze meg előttünk segédét, mire a két bajusz fenyegetően húzódot az orra alá.

— Kivégzem a gazembert? — mormogá a fogai közöl.

Az oroszok királyunk beszédéről. Pétervári hírek szerint Ferencz József uralkodó beszédét az orosz nép többsége sokkal higgadtanabbul fogadta, mint egyes orosz lapok nyilatkozatai után hinni lehetne.

LEGUJABB POSTA.

Házasság a czár és a montenegrói fejedelem családja között. Mint a „N. Fr. Presse”-nek Pétervárról távirják, Nikolajevics Péter nagyherceg házassága Milica montenegró hercegnővel és hó vége felé fog megtörténni Péterhofban.

Az orosz-német viszonyok. A „Post” szenzációs felhívatalos cikket közöl; mely szerint meg kell szüntetni minden illúziókat a németországi viszonyokról.

Tegyük félre az együgyűségeket. A duellum bolond divat. Ere az egy életre vigyázni kell. Sokan tartanak rá: a ház, a család, az embertársak.

met-orosz viszonyokról. Az optimizmus mesterségesen idézték elő, mert a börtönök szükségessége van arra, hogy az orosz járulékokat és a piroskát szelvényeket megfűtsék.

A „Staatsanzeiger” demontálja az orosz katonatisztok dolgában nem más, mint udvari tekintélyt. A Teráción nagy néptömeg gyűlt össze, mely kivilágított transparenteket hordozott végig az utcákon.

Sándor király toaszja a czár. A felkenetés napján a király Perzianitiszteleire díszbeszédet adott. A király az ebédn a következő felkérészt mondta: Poharamat emelem szeretett rokonomra, III. Sándor orosz czár, aki abban a különös megtiszteltetésben részesített, hogy felkenetéseim ünnepelességén Perzianit követ által képviseltette magát.

Perzianit köszönetet mondott a királynak a felkérésztől és biztosította őt az orosz uralkodó legközelebbi és legbarátságosabb érzelméről. A király Czacsakba utazott asztán folytatja útját Cornyiba, Milanovácba, Takovoba, Aradjelovácba és július 27-én. (6 naptár szerint) visszatér Belgrádba.

Hírek a pápáról. A belga katolikus lapok egy vatikáni jelentést közölnek, mely szerint a pápa 32 bíbornokkal titkosan tanácskozott és az értekezleten fontos határozatokat hoztak a pápának Romában való elutasítása ügyében.

Legújabb hírek. A duellum bolond divat. Ere az egy életre vigyázni kell. Sokan tartanak rá: a ház, a család, az embertársak. Csak bolond emberek teszik azt könnyelműen közzé.

Julius 7. Az asztalosok egyletének választmányi ülése délután 3 órákor az iparosházban. Julius 10. Az arad-mezőhegyesi élővíz csatorna engedélyezési tárgyalása délelőtt 9 órákor.

Az „Aradi Közlöny”. Az „Aradi Közlöny” július elsején negyedik évfolyamának második felét kezdte kiadni. A lapunk olvasóit az előfizetéseket megújítására.

Figyelünk jövőben is Arad- és Csanádmegyék köz- és gazdasági életének minden jelentősebb mozzanatára ki fog terjedni és ebből tisztteljesen a leghatározottabb tervszerűséggel fogunk ellátni az oly rohamosan terjedő politikai és szellemi elvadásnak.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr.

HIREK. ARAD ÉS VIDEKE. Személyi hírek. Ormos Péter alispán néhány napi tartózkodásra a megyeszékhelyre utazott. Lóczy Lajos ügyvétemi rendkívüli tanárt, ki Aradon is széleskörű ismeretséggel bír, a király a budapesti kir. tudomány-egyetemhez az egyetem összes hazai tanáraitól felváltva rendes tanárnak nevezte ki.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr. Egy órára 1 frt - kr.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr. Egy órára 1 frt - kr.

egészen új” férfi ruhákat, kocsis-libériákat, lámpát, vasalót, borszerkés üres üvegeket, szőnyeget, kárpot, a más beszállított, de erősen moskos díszletek. Még a piros csizmaival nagy szenzációzt keltő vargák is kevesen vannak, az asztalosok és vásáros-kereskedők szintén.

Eljegyzések. Szathmáry Gyula postatakarékpénztári számlásti száz. az kir. szabadságot álomnyáj hadnagy eljegyezte Foly Lona kisasszonyt, Foly János pécskai birtokos bájós és szeretőreméltó leányát.

Uj állampolgárok. Mayer Vilmos aradi lakos és fia Lázár, a magyar állampolgárok sorába felvételtek. Az új egyfajtosok. Az új egyfajtosok, mint Bécsből jelentik, már a legközelebbi keddén fogják kibocsátani.

Ertesítők. Az aradi állami felső leányiskola tudósítványa 1888-89. iskolai évről. A gondok és megbízásból közli: Ekkor Irma igazgató.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr. Egy órára 1 frt - kr.

HIREK. ARAD ÉS VIDEKE. Személyi hírek. Ormos Péter alispán néhány napi tartózkodásra a megyeszékhelyre utazott. Lóczy Lajos ügyvétemi rendkívüli tanárt, ki Aradon is széleskörű ismeretséggel bír, a király a budapesti kir. tudomány-egyetemhez az egyetem összes hazai tanáraitól felváltva rendes tanárnak nevezte ki.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr. Egy órára 1 frt - kr.

Arad, 1889. június 25. Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 frt - kr. Négy évre 40 frt - kr. Egy órára 1 frt - kr.

Ede, M á d a y Mátyás és R o b o z József jegyző, bizottsági tagok. Elnök megnyitván az ülést, olvasottat Kerner Péternek, mely a június hó 27-én tartott zárvizsgálata kiöltött bizalmas jelentése, mely szerint a szerződésben nyitott paszta és alkalmi nyitott meggysöndi iskola vesztett antesztitútszakeretelmé és ügybuzgalmáról. Az iskola jelen helyiségére vonatkozólag, a bizottság Salas Gyula polgármester indítványára határozta, miszerint a tárgyban nem fordul újabb kérelemmel a városhoz, minthogy a polgármester ur részéről felmerült már azon terv, hogy egy új leányiskola építése esetében, a siketéma iskola is fog véglegesen elfogadható helyiséget kapni.

Felülvizsgálat tartott tegnap délelőtt a megyehávan, mely alkalommal Csanádmegye kovacsági sorozó-jársóból előveztetett 35 hadkötelek, kik közül kettő az ajánlás és beosztás feltartása mellett a hadseregbe besoroztatott, 23 pedig, mint ezidő szerint alkalmatlan, visszahelyeztetett. Előveztetett továbbá Aradmegye világios, kisjenői és elkei sorozó-jársóiból összesen 13 hadkötelek, kik közül 3 mint alkalmatlan az ajánlás és beosztás feltartása mellett, egy mint kevésbé alkalmas, a póttartalékba besoroztatott. A felülvizsgáló bizottságban Fábán László főispán távolléte miatt Ormos Péter alispán működött, mint po'gári elnök.

A saska-pusztítás Szegeid határában egyre tart, ámbr nagy tömegekben hull már a saska önmagától is. Itt van a pusztulás ideje. Alig mászik már e szárnyas elenség, mely nagy területeken aratta le a vetést. Lábbal lehet egész tömegeket egyontaposni, ahogy összebujaik. Replni a legtöbb nem igen bír a így könnyen és nagy sikerrel folyik az irtás. Tegnapelőtt reggel körül egy óra alatt két-három hordó sáskát irtott k ki. Pusztítják a petéket is.

Az első aradi betegsegélyező és temetőkezesi egylet. Cs. tájzi irtásitotnek ezennel, hogy Kisis Dávid dr. egyleti orvos egy havi szabadságot vett, mely idő alatt Groszmann János dr. és Fleischer Samu dr. egyleti orvosok által fog egyleti teendőikben helyettesíteni. Az elnökség,

Angol köröz levél. Korostetik egy magát Mac Donald páternak nevezett egylet, a ki egy liverpooli bankházból 510 font sterlinget oszt ki. A nevezett 35 éves 5 láb 9 hüvelyk és 66 font súlyú, arca d. e. 9 óra tájban halvány, ha mérges vagy sok borzúsít, vörös. Szemei olmbarnak, szempilláinak a hossza 1-3 vonal között van; a szemek távolága egymástól 2 hüvelyk. Orra a szemek között előre nyúl, vékony kisé tömpahegyt, alsó részén két hosszúságú lyuk. Ajkai szélesek, nevése alkalmával meghosszabodnak. Homloka fölött oros, fölfele álló szőrszőt kezdődik a mely az egész fejét elborítja és általa időnkint megvakortatik. Ebből működése általa időnkint megvakortatik. Iszap 15 éves alkalmával a jobb kinyújtás közepét 15 foku szöglet képez, a mutatónálkal felsőre pedig függőlegesen kifelé görbül. Füze a fején kétoldalt mestelenek, a csizmáján pedig gyűrűk. Nyaka 9 hüvelyk kerületű, jobbra és balra előre és hátra mozgatható; nyelvének az adamasokujj gyorsan fátosságos fogtól és alá. Kinyöke, ha a karját behajlítja, mozog és kemény, különben rándos. A karjainak száma kettő; a sulya erős előt 89 kgr és 6 gramm, éves után 98 kgr. és 12 gramm. Mezőjezőndő, hogy mikor emel, nyög, stb. — A ki elfogy az elsőnek nem engedti, az jutalmul 10 font sterlinget kap, a ki pedig el-egyesdi szöki illő büntetésben részesül. Est már csak megtalálják.

Kinek kell tót fü? Egy csinos egészségés tót fü van még Aradon gazda nélkül. A ki a jó kinezés ki-peccozt magához venni óhajtatna, jelentkezzen a város községi hivatalánál.

Öngyilkosságok Földsekon. Először egy fiatal asszony dobta el magától az életet, gyufadallal megmérgezte magát. — Egy Búrger nevű honvéd, a földeski ünnepekre hazament zászlóaljától, de mert megkérte volna a visszamenetelnél, egy makói tanyán agyonlétte magát. — E két öngyilkosságot legújabb an követte a Harmadik Ugyanis a hó 1-én Búrger gyulai Andrá fia fölaskasztotta magát. Ez öngyilkosságokat hihetőleg több is fogja követni, mert ez Földsekon már így szokás.

A békeangyal. Zivatar volt! Oda-kint csendes, verőfényes nyári nap, bent meg család férgeteg. Azo: a piciny ajkak, a melyek eddig csak onyelgésre nyultak, most menydrögték, s az a két férfiszem, a melyk eddig csak merengeni tudott a feleség arcán, most villámokat szórt! Császádi zivatar! mely után tisztul a levegő, a mely után edesebb a szerelem, edesebb a csók! Elforítottak egymástól. Durczásan mutattak egymásnak hátat. A feleség csak azt mondá: örök harag. A férj csak ezt: sohasem szeretlek több!

S a kis bébét csak nézett! Mi ez? A mama meg a papa nem csókolódnak, nem félnek, nem nevetnek!

— Talán a mama nem akart mosakodni, hogy a papa haragszik? — kérde a piciny.

Ebből után mogorva arozzal üttek a pamlag két szélére. A kis Elek közölte, állt, a nézett mi lesz ebből.

— Hát ma nem megyünk sétálni papa??

— Menj mamáddal!

— Csak menj papáddal!

— De hát már engem nem szeretnek?

S a papa meg a mama egymásután majdnem könyezve ölelték meg gyermeküket.

A kis Elek pedig oda ment atyjához, behízelgés fogta meg kezét, s lassan félre közelebb vonta őt; szótlan ugyanazt tetta a mamával.

Mikor elérte a mama, s a papa kezét, egyszerre fogta meg mindkettőjüket, s kezdte öszesvonni, összehúzni Mikor a házasság keze összeért, mindkettő elfordult — mosolygva. S a gyermek csak huzta-huzta őket közelebb, közelebb.

— Ha nem haragszanak rám, hát miért nem csókolnak meg?

A szülők egymásra néztek, s ösztözüstelen odabújtak a gyermek gömbölyű fejétől, föl az arcz találokott.

Az éjtelmezés! az arcz arcz mellett; van a vérből melegség az idegekben inger... s a haragvó háasfelek egymást ölelték meg, köze véve a gyermeket. Egyszerre sóhajtották:

Eldes Elek!

Hanem azért egymást csókolják meg.

— Megerősített zenekar. K i s s Jözi jónévi uradi zenekara, melyet különösen a nyári mulatságokon "edvelnek, most tetszemben meg van erősítve, jól szervezve s még inkább képes a mulatni szeretők közönség igényét szillegíteni.

— A parasztr szilren. Egy nyúlank, ele van fiatal asszony, gömbölyű idomokkal piros, egészséges arozzal, mely kerek, mint az alma, ösábitő szempárral, melynek lénye örökké játszik. A neve Kata. Afuról jött s foglalkozása — legénybolondítás. A szalok nagy rafinált bájok kígyói nem értenek különbben a férfi-vér felgyújtásához, mint ez a kék festő-ruhás szikrázó szemű parasztr szilren, a ki ellen két anya vádaskodott a bíról. Az egyik anya így szölt: — Egyetlen kenyerkeresem volt a fiam, elidegenítettél tőlem, hozzá vitte a szívet is, meg a pénzét is. A menyecske ozzupantott a szájjal szemtelenül: — Szeretelt "Ostát ugy. — A másik anya így sirt: — Elmentem hozzá ma reggel kérti, — Mire? — azól a bíról. — Kértem, hogy adja vissza fiamat. S az anyát, a ki a fiát kérte tőle megverte, kilökte. A bíról elött így szölt: — Ez is szeretelt. "Ostát ugy. A kapitány erős lecezt adott az égő vértl menyecske-nek. — Hasztolozoltom még ma. — Csajpőjére teszi a legénybolondító menyecske a kezét. — Holnap ujent itt leszek. A kapitány haragra lobban. — Leszaratom. — Majd kiereszt. — Ujra eltolozoltotom, be egészen s faluháziig. — Visszajövök. S sziljan makacsokdva kijelenti, hogy másutt nem tud élni, mint Aradon s ha meg akarunk tőle szabadulni — kiált — s gömbölyű keblére üt: — Ujjenek meg! Aztán mikor kivertették a két fiát kereső anyának odaszölt: — Majd elhisz az uton a kendtek két fia, még vissza is...

összeolvadtette Pestet, mely neki nem ért, nem ártott, s oly hallatlan barbarizmussal, hogy jelen vád magviseletével is igazoltassék. A v d o k éri, hogy védenesse az 1868. törvény értelmében adott jogával élhesse és saját nyelvvel védekezhessen s hogy ez terhére ne rovassek. Az e l n ö k kijelenti hogy a vádlottat nem kényserítheti a magyar nyelv használatára, de saját érdekében kiváratosnak tartaná, hogy magyar nyelvvel védekezzék. A hivkozott törvényre utalva, az elnök hangulatozza, hogy a románosság elnyomatásban nem részesül, mint azt a vádlott hirdette; s ezt maga az 1868-ki törvény igazolja a legénysebben, a mely által adott joggal vádlott euztal is élni kívánt.

A vádlott makacsul ragaszkodik a román nyelv használatához, a miért is a tárgyalás vele tolmács segélyével történik. — Az e l n ö k: Megértette a magyarul felolvasott vádlevelt? — A vádlott: Tökéletesen megértettem, mert a magyart épp úgy értem, mint a román nyelvet s csak azért akarok románul beszélni, mert tárgyalás akarok lenni az autentikus szöveg csak románul lehet. — Kölcsey bíról: "Mit ért ez alatt autentikus szöveg?" — A vádlott kifogásolj: beszédének fordítását, azt elferdítettnek nyilvánítja. — Az e l n ö k: Adja elő a gyűlés lefolyását. — A vádlott: erre elmondja a gyűlés lefolyását és azt is bevallja, hogy a gyűlésen szigorúan megbírálta a kormány politikáját, de a lapokból vett idézetekkel kimutatni törekedett, hogy a magyarok egy része is ellátó azt. Szó szerint beszédére — ugymond — nem emlékszik, de hasonlókat most is mondhatna, mert ugyanazon elégtelenség indokok vannak most is szívében, mint akkor."

Ezután a jegyző felolvassa a vádlottnak a vizsgáló bírónál tett vallomását, a melyekben elismeri, hogy a gyűlésen kimondotta, hogy a román nemzet jogait nem respektálja a hatóságoktól románul írt beadványok visszautasításának, gyakran illelten szavakkal, a mint azt kinyilatkoztatja. Beismeri hogy állította: a Széchenyi-társulat megbélyegzett emberekből álls az is mondta, eljön a béke és az egyetértés ideje, a mikor a román nemzet jogait is megismerhetnének. Bevallja vádlott azt is; hogy bészséde az elkészeredés hangján volt mondva. C z é l j a v o l t a r o m á n s é r e l m e k o r v o l á s a.

L u k á c s k i j e l e n t i t o v á b b a, hogy a vád elferdített; olyat ő nem mondott, a mi az egyetértést savarna a nemzetiségek közt. Majd Ugron Gabor, Apponyi Albert, Széll Kálmán nyilatkozatait olvasta fel, a melyekben a kormány elleni elégtelenség nyilvánul.

A tárgyaláson izgatott a hangulat; különösen megbőrtákosztott mindenkik Lukács magviseletét, ki daczára annak, hogy szatmári gimnáziumi tanár volt, dacosan megmarad a román nyelven való védekezés mellett s kouokosságával a higgadtabb elemeket is maga ellen lazította.

A tárgyalást dében folytatták.

E l n ö k: mondotta-e, hogy a kultur-egyletek a románok nyelvét, nemzetiségét, vallását elvezik? — V á d l o t t: nem mondtam, ámbár tettem azt mutatják. — E l n ö k: mondjon egy esetet, hogy a kultur-egylet egy románok vallását, nemzetiségét mikor vette el? Talánhogy menhelyeket állít, elnyomja a románokat? — V á d l o t t: Száz esetet hozhat fel, de hogy az egyesülések magyarosítását oszja sértő, az áll. — E l n ö k: Es ön azt beismeri, hogy az sértés önre nézve? — V á d l o t t: A kultur-egyletek vagy más forma alatt dolgoznak, de eszínk a magyarosítás. — E l n ö k: Mondta-e ön, hogy a Széchenyi-társulatban egy olyan ember is van, ki tíz évig ült börtönben? — V á d l o t t: Nem mondtam. — E l n ö k: Ön azt is mondotta, hogy a román gyermekeket is kivették a nyelvükből, nemzetiségükből, a kultur-egyletek? V á d l o t t: Nem kívánok eszelnik, hogy oly tanítók lettek megjutalmazva, kik azt mondották, hogy a román nyelv ből kivették a gyermekeket is. — E l n ö k: Hiba-e az, hogy a szegény népnek segélyére szegény tanítók alkalmaztatnak, hogy magyarul tanulhassanak? — V á d l o t t: Nem tartja hibának, erről nem is volt szó, csak a visszafizetéseket konstátálta. — E l n ö k: A tisztelőndő ur mindig kitér a feltett kérdések elöl; ugy látszik hogy jó taktikája van. Igaz e az, hogy beszédének befolyásában azt mondotta, hogy a magyarok nem érnek elé, mert el fog jönni az idő, melyben a románok is felébrednek és tírni többet nem fognak? V á d l o t t: Úres szavak: ezeket én nem mondtam. E l n ö k: Többen szikrázó szemekkel azt mondták az ön beszédére, hogy veszessenek és büdösödjenek a magyarok? V á d l o t t: Miután bevégestem beszédemet, könyves szemekkel osokoltak kezemet: megköszönték oktatásomat, iten áldást kérték számam, — egyebet nem tudok... — E l n ö k: Hogy lehet az, hogy a nép megértette őnt, holott magasabb stílusban beszélt? V á d l o t t: Ez a magyaroknak is ugy van, ha X vagy Y. Beszélnek, ugy beszélnek, hogy megértésük. Pl. Olivós „Karibausiják" a nép alsó rétege nem érti, de meg lehet érteni. E l n ö k: Tehát olyan nép csokolta az ön kezét, a mely őnt megértette? V á d l o t t: A nép általában megértette a mi mondtam. E l n ö k: Omer-sé széles e világban olyan állapot, mely nagyobb joggal ruhazza fel a népet, mint Magyarország önoeket románokat? V á d l o t t: Van törvény, de nem tartják meg. E l n ö k: On tehát azt állítja, hogy a bírák és ministerek nem tartják meg a törvényt? V á d l o t t: A nemzetiség törvény ninos végtárhajta. E l n ö k: Példával bemutatnád, hogy nálunk az oláhok nagy számmal vannak alkalmazva.

V á d l o t t: Mocsáry is, a nagy hazafi, megírta, hogy jogtalanul bűnnek a románokkal. E l n ö k: Szivesen tudomásul veszem, — hogy ön Mocsáryt jó magyarnak tartja, — de épen önnök semmi panasza nem lehet, mert Trefort miniszter önnel igen humanusan bánlt el és szép állást adott. — V á d l o t t: ez eset ismeretes; nekem volt igazam, mert sohasem tettem olyat, hogy a magyarok reám haragudjanak, tagja voltam Szahmáron minden egyesületnek s midőn Trefort Losonora át akart tenni elmentem hozzá s kértem, hogy addig ne vizsgálja, mig ügyemet meg nem vizsgálja. Trefort erre azt felelte, hogy az áthelyezéssel egybekötött előléptetés felelet, lesz a szatmáriknak. Ö azonban ezzel nem volt megelégedve s nem fogadhatta el az állást.

V á d l o t t: Kéri felolvasást azon iratoknak, a melylyel a vizsgálat elrendelése kérétt.

Felolvasatik.

Ezután felolvassanak egy nyilatkozatot, melyben több románok a magyar kormányra írták, hogy a gyűlésen rendben folyt le; csak annyit vettem észre; hogy Lukács beszéde a népnek nagyon tetszett, de valami izgatottságot nem keltett. En oláhul nem tudván, nem érttem beszédét, azonban Thoma, vagy más valaki figyelemztetett, hogy Lukács izgatott beszédét mondott, de én laikus embernek szaván nem akartam elindulni. Ugyes z (tannhoz): A vizsgáló bíról azt vallotta, hogy Lukács beszéde feltöltözte a népet, hogy van, hogy most nem ilyen kifejezéssel él? T a n u: Látam, hogy a nép lelkesült; de igaztárol nem tudok. E l n ö k: Thoma, mint románnyelvet értő egyre figyelemztette a szolgabíró urat, hogy a gyűlésen hazaelenes beszédek tartatnak, s ó már felosztán a gyűlést, Miért nem tetted azt? T a n u: Mert nem láttam izgatottságot s laikus embernek szaván nem akartam elindulni. Jelezte ugyan, hogy hazaelenes dolgok folynak, de oly fontos jllégű gyűlést felosztani nem akartak.

Felolvasatott ezután Thoma elhalt tanu vallomása, mely Lukácsot izgatónak tnteti fel, a mely izgatás ma is látszik a népen. Ekkor a tárgyalást elnapolták s csak délután 3 órakor folytatták. A délutáni folytatáson tárgyaláson a vádlott kijelenti, hogy Thoma János elhalt tanu vallomása hamisak. S t r o b i Béla szolgabíró irnok azt vallja, hogy Lukács Gírod-Tóthfalva a következőket mondotta: Hogy a magyar törvényekkel a románokat letiporják, igazságot sehol sem találnak, kérvényükre választ nem kapnak, holott a törvény intézkedése szerint a választ románul kell megadni. Okat büdös oláhoknak nevezik. A Széchenyi-társulat azért aia kuit, hogy a felekezeti tanítók megvesztegetessenek s a román gyermekek erővel magyarsítassanak meg. Schlauch pópök is oly egyenlően fogott ez ügyben kezét, ki tíz évig volt bebörtönözve. De nem baj, eljön az idő, mikor ők is felébrednek és tenni fognak. A ministerek nejei éjjelenként foszerek az állam pénzét.

A hallgatóság egy része, a tanu szerint, még a románok is osválták fejüket e beszédre, csak az oláh papok és tanítók helyeselték és éljenesték. Lukács csak mint ellenségek bészt a magyarokról.

V á d l o t t: Tanu olyan eszméket ad elő, melyeket én csakugyan kifogtettem, de a kifejezés módja, melylyel az igazságot akarják igazolni hamis.

V á d l o t t: elenni a tanu figyelembe vételét, mivel sikkasztásért el volt ítélve. Egy oláh pap megéjlenzi a védőt, mire az elnök rendre utasítja a közbészölőt.

A tanu tnyleg elismeri, hogy sikkasztás miatt büntetve volt.

P a p Zsigmond tanu körjegyzőnek a vádlottal a giródtótfalusi gyűlés előtt öszeszoalokozása volt. Tanu: Neki nem volt, de vádlott egy izben nem tudja mi okból, megtámadta, nyilvánosan bitangnak nevezte, holott életében es alkalommal találkozott vele először s így meg nem bántotta. A vádlott: Mielőtt a népgyűlésen megjelentem, megtdntam, hogy a tanu igazán a népet, hogy a papokra, kik őket félre akarják vezetni, de hallgassanak. Ezt el is mondta a szolgabírónak, ki tanu rendre utasította.

B o s z ö r m é n y i szolgabíró azt állítja, hogy Lukácsot utasította rendre viselkedéséért. A t a n u h o z: Ertette-e, a mit Lukács a gyűlésen bészt? T a n u: Megértettem, mert a pörnép nyelvén bészt, nem pedig irodalmi nyelven. T a n u e l a d j a, hogy Lukács a következőket monddta: A románok a magyarok által elnyomatnak büdös oláhoknak neveztetnek, a hatóságok hiába folyamodnak, mert sérelmeik nem nyernek orvoslást. A magyarok a románok templomának szentélyébe behatolnak, az oláhokat a hivatalokból kizárják, a kik pedig hivatali vállalkás, saját vértk árulói, a románok által alakítani eszándékoló egylett alapszabályait nem hagyják helybe s a szentélyben és törvénységekben határt nem ismerő megye hatóságok nem elégedett meg azzal hogy visszautasította, hanem rendőrileg meg akadályozta megalakulásukat. A kultur-egylet azm alakulnak, hogy nyelvükből, nemzetiségükből es vallásükből kiforgassak az oláhokat. Még Schlauch pópök is ez ügyben oly egyenlően fogott kezét, ki tíz évig börtönözött. A románokra kivétel adóbol megvárosolják a felekezeti tanítókat, hogy a román gyermekeket nemzetiségükből kivetkessék. S végre azt mondtá, jönni fog egy idő, midőn tenni fognak, mert a fia sem nő az ágig, azt is levágjuk, lábunkat

reá tessék s marad a mient. Ezt tanu oláhól is idézi.

Továbbá e. adja, hogy a beszéd reá a lehető legrosszabb benyomást tetta, a jobb érzelmet gyakran közbe szölk: „Ez szemtelenség." „A szolgabíró figyelmeztetem és kértem, osszassa fel a gyűlést." „A beszéd végzetel a nép, különösen egy pár tanító kiáltá: „Veszessenek és büdösödjenek a magyarok!"

Bösözörményi szolgabíró beismeri, hogy a tanu figyelemztette és kérte a gyűlés felosztását, de ő azt hitte, hogy tanu bemondását előz hágból mondja. Tanu valamóssait szembe mondja a vádlottaknak. A vádlott azokat alaváló azugságnak nyilvánítja, mire az elnök rendreutasítja a vádlottat a kifejezéséért. E l n ö k: Volt-e befolyással vallomásra először öszeszoalokozása a vádlottal? A t a n u: Besszulettem nem: azóta ez az első találkozásom vele.

S z ü c s Illes tanu záradfönk, J a r o s á n Demezer bíról, D i p l a x József gazdatiszt hasonlókép vallanak vádlott örngőz igazságról.

A tanuk egy csoportjának megeskétese után a tárgyalás folytatását elhasztották.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Egy lázó román pap bűnpere. —

Szathmár, július 4.

A magyar nemzet elleni igazsággal vádolt laezfalusi gör. kath. lelkésznek, L u k á c s László dr.-nak lázási perét ma kezdte tárgyalni a törvényszék. A tárgyalás iránt új általános a közönség érdeklődése, hogy a rendez törvényszéki terem szünek mutatkozott s a tárgyalást a vizsgáló nagytérben kellett megtartani. A közönség nagy részét a bányavidékről bejött románok, főleg román papok képezik.

A törvényszék tanácsa a következölé alakult meg: Elnök: V a j a y Károly, előadó V i s k y Károly, szavazó bíról K ö l e s y Sándor, jegyző S z ö k e István dr. A vádhatóságot Bösözörményi Sándor dr. aligyező; képviseli a hites román tolmács Hozás János gör. kath. hitokató. A vádlott ügyvédje C o r o i a n u Gyula ismert román tulzó Kolozsvárról. Több román lap is képviselve van.

As e l n ö k előadja, hogy 1887. június 9-én Gírod-Tótfalva román népgyűlés illetőleg értekellet hivattól egybe nyomatott megbívón, melynek megtartása után őt egyén aláírásával panasz adatott be a nagybányai szolgabíróhoz, Lukács ellen, kit azzal vádolták, hogy az úlesen a magyar nemzet, a magyar állam és a magyar kormány ellen izgatott beszédet tartott. Elnök ezután a közönséget méltó magviseletre kéri.

A tolmács meghitelesítése után felolvasták a következó vádindítványt: Ö Feljesse a király nevében a szatmári-nemzeti királyi törvényszék mint büntető bíróság igazgatás vétségével vádolt Lukács László laezfalusi görög kath. lelkész elleni ügyben, kir. ügyész előterjesztése folytán következölé határozott: Lukács László laezfalusi görög kath. lelkész, volt szatmári gimnáziumi tanár, a btk. 172. §-a második bekezdésében ötközö izgatás vétsége miatt, szabadlábon hagyása mellett vád alá helyzetetik s jelen ügy tárgyalására a határozat jogerőre emelkedése után fog határan kitérteni. Indokolás; a vizsgálati iratokkal igazolva látszik, hogy 1887. június 9-ére a Nagybányai városban es vidékén Jakó románóság Gírod-tótfalva oly ezüli értekellet végett hivattól öszse, hogy a mult 1887. évi választások elött a románoknak a választásokkal szemben tanusítandó magartatásának megalapítása tárgyában, Nagyszebenben öszesült értekellet hározatárol, az ott részét volt Lukács L. dr. laezfalusi es Borinde Elek szenévárraljai gör. kath. lelkészek jelentést tegyenek. Lukács László g. kath. lelkész tehát öszzehívott gyűléseket elött a román eredeti es magyar fordításban is castolt értekelletet jegyzőkönyvben foglalt beszédet látcsék elmondani, melynek tartalma mindenkéül kótságváltnívó teszi azt, hogy Lukács László dr. lelkész a programból el tért, mert a giródtótfalusi értekellet nem azon ezőlöt lett öszehívva, hogy nében mlyöz román a románok hazafiak vélt sérelmeit elpanaszolja, hanem a nagyszebeni küldöttek beszámolójának eljárásükről. E helyt Lukács László a románág értekellet elnyomatással fenyegető törekvés által öbrasztott keserűségtől áthatott beszédet tartott, még azon tanuk vallomása szerint is, kik különben azt igyekeznek bizonyítani, hogy beszédében Lukács László oly kifejezésekkel nem él, melyek a felekezeti vagy nemzetiségi különbségből eredhöt gyűlöletget fölélesztési es ezitán alkalmazások voltak volna, egyszersmind igyekeznek igazolni azt is, hogy a jegyzőkönyv a Lukács László beszédének hü tikrét képezi es ez higgadtan lett elő-dva. Ezon tanukkal szemben azonban más tanuk azt látszának igazolni, hogy Lukács László beszéde a tettebb hivott értekelletet egyökönyvben nem hivat van visszattitkózza, mert Lukács László a magyar nemzetiség ellen irányuló izgatott beszédet tartott, a mely mely gyűlölettel volt áthatva s a melynek hatása a román nép között mai napig is észrevehető. Ezekhez képest öt igazgatás vétsége miatt az idézett törvényesek értelmében vád alá helyezni kellett. A vádlevél továbbá feleliti, hogy Lukács beszédének végtével az általa felizgatott tömeg azt kiáltotta: V e s z s e n e k é s b ü d ö s ö d j e n e k a m a g y a r o k ! — Az e l n ö k kérdé a vádlottat: „Mikor volt a szebáni gyűlés?"

HAZÁNK ÉS A FÓVAROS

— Kossuth a gellérthegyi citadelláról és a Hentizszobóról. Egyik temesvári újsg K o s s u t h egy kiadatlan levelét közli, melyet a nagy hazfi 1876-ban Szabó János 1848-49-iki osztályparancsnokhoz íntett, válaszul ennek C s e p e l s z i g e t j ö v ö j e c s i m ú r ö p i a r a, melyben Szabó Budapest esatornázását a hidrografiai viszonyait fejtegetés es e töbkek közt azt ajánlotta, hogy a tervbe vett fegyvergyárt a Csepelsziget építsek. K o s s u t h behatóan foglalkozik a röpirathat fölvetett tennai kérdésekkel, a felállítandó m a g y a r a r e n a l h e l y é ü l azonban határozottan K o m m u n i s t a j e l e n t i m e g. A budai citadelláról öszve, ezeket mondja: „Az a citadella amott a Gellérthegyen, melyet nem is küllenség elleni óvakodás, hanem Pest fék entartásának bizalmatlan gondolatá helyezett a lovárot sokkal jobban megilletésé csiadga helyére, teljességel nem oly dolog, mibe a fővárosnak oka volna szerelmesnek lenni. A mellett, hogy i n s u l t u s a f ö v á r o s n a, még hadatúsait tekintveben is órák gondolat. Nem ismerem szerencsétlenebb eszmét, mint hogy fővárosok esekkel legyenek ellátva. Ha Paris nem volt volna erdő, bár ott az az erődítési vonal jó távol kúnn van a városon és az erődök ágyúi nem a városnak szólnak, mint a gellérthegyi citadellá, Páris elcsévéli nem bukkott volna el Franciaország az utolsó háboruban es a kommunharc sem öltött volna oly vérfagyáló mérveket. A praktikus angolnak nem jut ám eszébe Londont erődökkel venni körül s invázio caeten az angol Londont bizonyosan nem Londonban védendő. Erdők nemcsak lönek, de lövést provokálnak is. Ez a veszélyt nem kell a fővárosra föhivni. Ez a tekintet vezérelt engem 1849-ben. Az isaszgyi győztes csata után dobszóval bembettünk volna Pestre győzelmes seregünkkel, de én Komárom fölszabadítását tustem ki objektumul. Irtdztam a gondolatot: Pestet annak tenni ki, hogy Henzi a budai várból öszelössesse. Később ostrom alá vettük es bevettük Budavárat, de a másik oldalról, hogy Pest kiméve legyen. Ha mindennek daczára a Hentiz, ki egykor osztrák táboronki pompában a fogadótermében varakozó sokaság szemeláttára lábaimhoz térdreborulva k ö n y ö r g ö t t o l t a l o m é r t n e j e s z m á r a, mit neki kézzelleg meg is adtam, mégis

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Szesz-üztel. — (Július 5.) (B.) Szesz Készítu nagyban 49 25—50 kicsinyben 50—, hordó nélkül pr: 100 Liter "l. 35 frt fogyasztási adóval. — Budapesti gabnátörzsd. — (Július 5.) Mérsékelt kínálat, nyomott vételkedv. Forgalom 20000 mag. Oszli buza 8.11—12. Juniaci tengeri 4.78—4.70. Juli-angusztusi tengeri 5.17—18. Oszli árpa 5.77—79

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Július 5. — Gabonamérek: tiszta buza legnehezebb 6 frt 80 kr, közép 6 frt 40, kószeres legnehezebb 6 frt 30 kr, közép 6 frt 20 kr, rozsa legnehezebb 4 frt 20 kr, közép 4 frt — kr, árpa legnehezebb 4 frt 10 kr, közép 4 frt — kr, zab legnehezebb 5 frt 20 kr, közép 5 frt — kr, retak-repcze izgenesebb — frt — kr, kukorica 4 frt 20 kr 100 kilonként. Liszt: legfinomabb 0-ás 16 frt — kr, legfinomabb 15 frt 60 kr, zsemye 14 frt 20 kr fehér kenyér 13 frt 20 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta búzából 16 frt 80 kr. Arpakása 14 frt 20 kr mmkint. Hüvelyesek: borsó 18 frt — kr, bab 10 frt — kr, lencse 16 frt — kr, köleskása 11 frt 50 kr, burgonya 3 frt 60 kr méter mászkánként.

Hivatalos artoiyán

a budapesti áru- és érték tőzsdén 1889. 3v július hó 5-én.

Magyar aranyáradék 4. es.	100.45
magyar papíráradék 5.	95.15
magyar vasuti kölcsebn	143.—
magyar keleti vasuti államköt.	100.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	105.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	112.25
magyar földterhermentési kötvény	105.—
magyar földterhermentési kötv. záradék	105.—
Temes-bánati földterhermentési kötvény	105.—
Temes-bánati földterhermentési kötv. zár.	105.—
Erdélyi földterhermentési kötvény	105.—
Erdélyi-olasvan földterhermentési kötvény	105.—
Magyar nemzeti-államkötvény kölcsebn	100.—
Magyar nemzeti-államkötvény kölcsebn	140.—
Tiszazabályozási es aszegedi norajogy	136.75
Osztrák járadék papírban	83.75
Osztrák járadék ezüsten	4.50
Osztrák járadék aranyban	199.50
1860-iki osztrák államosorajogy	140.50
Osztrák-magyar bankkötvény	906.—
Magyar hitelbankkötvény	814.75
Osztrák hitelintézet kölcsebn	302.40
Ce. es ki. arany	5.60
30 frankos arany (Napoleo idor)	94.22
Német bírodalmi márká.	55.10
London	118.90
20 márkás arany	116.92

Hindy Árpád felelő szerkesztő távollétében, a szerkesztésért felelős:

TÖRÖS TIVADAR.

NYILTTÉR.

— Válasz. —

T. Hornyák Viktor urnak.

As „Alföld" július hó 2-án megjelent 149-ik számában, t. uraság oldál — a közleményét „Nyelviügy" nak nevező — kifejezésem 48 óra alatti visszavonására felszólítván, válaszul a következöket észveskedjük tudomásul venni:

A használt kifejezést vissza nem vonom, mert — t. uraságod állítása szerint is „a tényállást a törvényszék tisztviselőitől hallotta" (a mit elhinni hajlandó nem vagyok, bizonyos lévén a felöl, hogy a tek. aradi kir. törvényszék tisztviselői, a letárgyalt ügyekről t. Hornyák Viktor urnak mint sem m sélnék), így tehát Uraságod által közöltet közlemény, t. Uraságod által tüzetesen nem ömert tényrel foglalkozott és pedig oly mellék eszméknek beleszóesével, melyek folytán becses közleménye elnevezésére alkalmasabb szót nem is találtam.

Tisztelettel, Seprös, 1889. július 4.
Gyuka János.

*) E rovat alatt közlésekért nem vállal felelősséget a szerk.

